το σύνολο των αιτιάσεων που γνωστοποιήθηκαν και από την απόφαση και εφόσον, ήδη κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η επιχείρηση για την οποία πρόκειται είχε απολύτως κατανοήσει τη σημασία της αιτίασης που της είχε γνωστοποιηθεί.

3. Από τη διατύπωση του άρθρου 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ προκύπτει ότι η υποχρέωση της Επιτροπής να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του πριν επιβάλει πρόστιμο ή καθορίσει μια χρηματική ποινή δεν πρέπει να λαμβάνεται με την έννοια ότι επιβάλλεται στην Επιτροπή η υποχρέωση να παρουσιάζει αντεπιχειρήματα στα μέσα υπεράσπισης του ενδιαφερόμενου. Το ανωτέρω άρθρο εξασφαλίζει τα δικαιώματα υπερασπίσεως παρέχοντας στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να παρουσιάσει τα μέσα υπερασπίσεώς του. Δεν είναι δυνατό να απαιτηθεί από την Επιτροπή να απαντά στα μέσα αυτά, να πραγματοποιεί συμπληρωματικές έρευνες ή να προβαίνει σε εξέταση των μαρτύρων που προτείνει ο ενδιαφερόμενος, εφόσον κρίνει ότι η έρευνα της υπόθεσης ήταν επαρκής.

Στην υπόθεση 9/83,

EISEN UND METALL AKTIENGESELLSCHAFT, Gelsenkirchen, εκπροσωπούμενη από τη Martha Grünning, δικηγόρο Düsseldorf, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe-II,

προσφεύγουσα,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο Rolf Wägenbaur, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης της 9ης Δεκεμβρίου 1982 με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο στην Eisen und Metall Aktiengesellschaft, δυνάμει του άρθρου 15 της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

συγκείμενο από τους T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, K. Bahlmann, P. Pescatore, A. O'Keeffe και G. Bosco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. VerLoren van Themaat
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Το νομικό πλαίσιο

Η απόφαση της Επιτροπής 1836/81/ΕΚΑΧ της 3ης Ιουλίου 1981 περί των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων διανομής σχετικά με τη δημοσίευση τιμοκαταλόγων και όρων πωλήσεως καθώς και περί των απαγορευμένων πρακτικών στις επιχειρήσεις αυτές (ΕΕ L 184 της 4. 7. 1981, σ. 13), εξεδόθη προκειμένου να υπαχθούν οι επιχειρήσεις διανομής χάλυβα στους ίδιους κανόνες με τους ισχύοντες για τις επιχειρήσεις παραγωγής δυνάμει του άρθρου 60 της συνθήκης ΕΚΑΧ και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή του.

Το άρθρο 2 της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ προβλέπει ότι «οι έμποροι χάλυβα υποχρεούνται να δημοσιεύουν τιμοκαταλόγους και όρους πωλήσεως για τις απευθείας πωλήσεις και τις πωλήσεις εκ της αποθήκης, σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις, και να τους ανακοινώνουν στην Επιτροπή».

Τα άρθρα 3 ώς 6 συμπεριλαμβανομένου καθορίζουν τις λεπτομέρειες δημοσίευσης των τιμοκαταλόγων.

Δυνάμει του άρθρου 7 «οι έμποροι χάλυβα έχουν τη δυνατότητα να μη δημοσιεύουν τις εκπτώσεις για προϊόντα υποβαθμισμένα ή δευτέρας διαλογής». Στην περίπτωση όμως αυτή οφείλουν να αναγράφουν στα τιμολόγια το λόγο υποβάθμισης του προϊόντος ή της κατάταξής του ως προϊόντος δεύτερης διαλογής.

Το άρθρο 8 απαγορεύει στους εμπόρους χάλυβα την «εφαρμογή ... στην κοινή αγορά άνισων όρων σε συγκρίσιμες συναλλαγές». Κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, θεωρούνται συγκρίσιμες οι συναλλαγές οι οποίες:

α) συνάπτονται με αγοραστές

— που είναι ανταγωνιστές, ή

— παράγουν όμοια ή ομοειδή προϊόντα, ή

— που πληρούν την ίδια εμπορική λειτουργία και

6) αφορούν όμοια ή ομοειδή ποϊόντα και

γ) δεν διαφέρουν αισθητά κατά τα λοιπά οισιώδη εμπορικά χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 11, ο έμπορος ο οποίος ισχυρίζεται ότι συναλλαγές δεν είναι συγκρίσιμες οφείλει να εκθέσει τις περιστάσεις και τα γεγονότα που δικαιολογούν τούτο, εφόσον το ζητήσει η Επιτροπή.

Κατά την έννοια του άρθρου 14, «οι έμποροι χάλυβα υποχρεούνται να παρέχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες στην Επιτροπή η οποία δύναται να προβεί σε ελέγχους αναγκαίους για τη διαπίστωση της τηρήσεως των προαναφερθεισών διατάξεων».

Το άρθρο 15 προβλέπει στις παραγράφους του 1 και 2 πρόστιμα για τους εμπόρους που παραβαίνουν, αντίστοιχα, τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 13 συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 14.

Τέλος, το άρθρο 16 ορίζει ότι η απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και εφαρμόζεται έως τις 30 Ιουνίου 1982. Στη συνέχεια η διάρκεια ισχύος της απόφασης παρατάθηκε. Αν και η απόφαση τέθηκε σε ισχύ στις 4 Ιουλίου 1981, η Επιτροπή παραχώρησε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προθεσμία για τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων τους μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 1981.

2. Τα πραγματικά περιστατικά

Η Eisen und Metall Aktiengesellschaft (εφεξής Eisen AG), έμπορος χάλυβα, δημοσίευσε στις 12 Οκτωβρίου 1981 έναν τιμοκατάλογο «ισχύοντα από τις 14 Οκτωβρίου 1981».

Από τις 25 έως 29 Ιανουαρίου 1982, εντολοδόχος της Επιτροπής ήλεγξε, ως προς μόνες τις συναλλαγές που είχαν πραγματοποιηθεί μετά τις 14 Οκτωβρίου 1981, αν η εταιρεία Eisen AG είχε τηρήσει τις υποχρεώσεις που της επιβάλλονταν δυνάμει της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ. Διαπίστωσε ότι, κατά την ελεγχθείσα περίοδο, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση είχε, σε πολλές περιπτώσεις, πωλήσει λαμαρίνες σε τιμή κατώτερη εκείνης που είχε δημοσιεύσει στον τιμοκατάλογό της.

3. Η διαδικασία

Μετά τα αποτελέσματα των ελέγχων που προαναφέρθηκαν, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 1982, η Επιτροπή επέβαλε στην Eisen AG πρόστιμο ύφους 133 736 γερμανικών μάρκων (DM), βάσει του άρθρου 15 της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ.

Στις 13 Ιανουαρίου 1983, η Eisen AG άσκησε προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση αυτής της απόφασης ή, επικουρικώς, τη μείωση του προστίμου.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων, ζητώντας ταυτόχρονα από τους διαδίκους να παράσχουν πληροφορίες και να προσκομίσουν έγγραφα. Αποφάσισε, επίσης, με διάταξη της 9ης Νοεμβρίου 1983, να αναθέσει την υπόθεση στο τέταρτο τμήμα.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η Eisen AG ζητεί από το Δικαστήριο:

— την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1982 και, κατά συνέπεια, την άρση του προστίμου των 133 736 DM, που ορίζεται στο άρθρο 2 της πιο πάνω απόφασης,

— επικουρικώς, τη μείωση του ανωτέρω προστίμου,

— την καταδίκη της καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— την απόρριψη της προσφυγής,

— την καταδίκη της προσφεύγουσας στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Α — Ως προς την παράβαση ουσιωδών τύπων

α) Ως προς την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

Η *Eisen AG* υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την επιβολή προστίμου δεν συνέτρεχαν στην προκείμενη περίπτωση με αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση να στερείται, ταυτόχρονα, ερείσματος και επαρκούς αιτιολογίας.

Κατά την προσφεύγουσα, όλες οι επίδικες παραδόσεις πραγματοποιήθηκαν σε εκτέλεση «συμβάσεως-πλαισίου» που είχε συναφθεί με ορισμένες επιχειρήσεις πριν από τη 15η Σεπτεμβρίου 1981, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που είχε ήδη ορίσει η Επιτροπή για τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων. Οι συμβάσεις αυτές είχαν συναφθεί, αντίστοιχα, στις 7 Σεπτεμβρίου 1981 με τις επιχειρήσεις Markmann του Düsseldorf και Claas του Saulgau, σε ημερομηνία μη καθοριζόμενη αλλά εν πάση περιπτώσει πριν από τις 24 Ιουνίου 1981 με την επιχείρηση Schlafhorst του Mönchengladbach, και σε ημερομηνία μη καθοριζόμενη αλλά εν πάση περιπτώσει πριν από τις 15 Σεπτεμβρίου 1981 με την επιχείρηση Bergbau της Westfalen.

Η Eisen AG παρατηρεί ότι οι «συμβάσεις-πλαίσιο» είναι πολύ γνωστές στην αγορά χάλυβα και συνίστανται σε σύμβαση πώλησης, αντί σταθερής τιμής που αφορά ορισμένη ποσότητα προϊόντων με την οποία ο αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα να ζητεί «παράδοση μετά από ειδοποίηση», δηλαδή να ζητεί τμηματικές παραδόσεις σε χρονικά σημεία που τον συμφέρουν εντός προθεσμίας που έχει καθοριστεί από κοινού με τον προμηθευτή.

Η *Επιτροπή* δεν αμφισβητεί ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να συνάπτουν «συμβάσεις-πλαίσιο» αλλά είναι της γνώμης ότι η αναφορά σε τέτοιες συμβάσεις δεν είναι λυσιτελής στη συγκεκριμένη περίπτωση λόγω πολλών στοιχείων, όπως το ότι οι ποσότητες που αναφέρονται σ' αυτές που η Eisen AG ονομάζει «συμβάσεις-πλαίσιο» δεν συμπίπτουν με τις ποσότητες που στην πραγματικότητα παραδόθηκαν, το ότι οι ποσότητες αναγράφονται κατά προσέγγιση, το ότι από τα προϊόντα που παραδόθηκαν ορισμένα είχαν διαστάσεις διαφορετικές από αυτές που αναφέρονται στις «συμβάσεις-πλαίσιο». Από αυτά, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι συμφωνίες που είχε συνάψει η Eisen AG δεν ήταν δυνατό να θεωρηθούν ως συμβάσεις αστικού δικαίου που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο αγωγής.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις παραδόσεις προς τη Markmann, η Eisen AG υποστηρίζει, επιπλέον, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι οι εν λόγω συναλλαγές είχαν εμπορικά χαρακτηριστικά εντελώς διαφορετικά από εκείνα που αποτελούν το αντικείμενο της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ και επομένως δεν υπάγονται δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ, αυτής της απόφασης σε τιμοκατάλογο. Η προσφεύγουσα δεν είναι στην πραγματικότητα παρά έμπορος προϊόντων κατηγορίας ΙΙα (προϊόντα υποβαθμισμένα ή δεύτερης διαλογής) για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση δημοσίευσης τιμοκαταλόγων, αλλά υποχρεούται συχνά από τους αντισυμβαλλομένους της να αγοράζει επίσης και προϊόντα κατηγορίας Ια (προϊόντα πρώτης διαλογής) μολονότι δεν διαθέτει την απαιτούμενη οργάνωση για πωλήσεις προϊόντων αυτής της κατηγορίας. Η ιδιαιτερότητα των σχέσεων της Eisen AG με τη Markmann έγκειται, ακριβώς, στο γεγονός ότι η τελευταία προσφέρει στην προσφεύγουσα εξυπηρέτηση εξαιρετικά μεγάλης σημασίας αγοράζοντας από αυτή τακτικά τις ποσότητες προϊόντων κατηγο-

ρίας Ια που η προσφεύγουσα είναι ενίοτε υποχρεωμένη να αγοράζει μαζί με τα προϊόντα κατηγορίας ΙΙα τα οποία και αποτελούν το κύριο αντικείμενο της εμπορικής της δραστηριότητας.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι οι συναλλαγές μεταξύ της Eisen AG και της Markmann για προϊόντα της κατηγορίας Ια δεν είναι δυνατό να θεωρηθούν ως ειδικές απλώς και μόνο διότι η Markmann ήταν για την Eisen AG ένας πελάτης ιδιαίτερα αξιόπιστος και τακτικός. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να δικαιολογήσει μια έκπτωση τακτικού πελάτη, αλλά δεν θα μπορούσε, κατά την Επιτροπή, να επιτρέψει στην προσφεύγουσα να εφαρμόζει για τη Markmann τιμές κατώτερες από αυτές που αναγράφονταν στους τιμοκαταλόγους της. Η Επιτροπή προσθέτει ότι σε περίπτωση που οι συναλλαγές αυτές έπρεπε να θεωρηθούν ως ειδικής φύσεως, θα αναγκαζόταν να αμφισβητήσει τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η προσφεύγουσα. Σχετικά, η Επιτροπή επισημαίνει ότι απ' ό,τι γνωρίζει, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 1981, οι πωλήσεις προϊόντων κατηγορίας Ια από τα αποθέματα της Eisen AG ανήλθαν σε 9 572 τόνους και επομένως υπερέβησαν κατά πολύ τις πωλήσεις προϊόντων κατηγορίας ΙΙα, οι οποίες κατά την ίδια περίοδο έφτασαν τους 1 627 τόνους.

Όσον αφορά τις σχέσεις της με την Bergbau η *Eisen AG* βεβαιώνει ότι ανάμεσα σ' αυτή και την εν λόγω εταιρεία υφίστατο σιωπηρή συμφωνία, δυνάμει της οποίας η Bergbau, που προόριζε τα προϊόντα τα οποία αγόραζε για χρήσεις που η διαφορά κατηγορίας δεν έπαιζε καθοριστικό ρόλο, ήταν πρόθυμη να δέχεται, επίσης, και παραδόσεις προϊόντων της κατηγορίας ΙΙα αντί των συμφωνηθεισών παραδόσεων προϊόντων της κατηγορίας Ια. Μια τέτοια υποκατάσταση έγινε ακριβώς και στις περιπτώσεις για τις οποίες κατηγορείται.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι η Eisen επικαλέστηκε για πρώτη φορά την ύπαρξη μιας τέτοιας συμφωνίας στις 20 Σεπτεμβρίου 1982, στην απαντητική της επιστολή προς τις αιτιάσεις που της κοινοποιήθηκαν. Επιπλέον, παρατηρεί ότι κάθε φορά που παραδόθηκαν στην Bergbau προϊόντα κατηγορίας ΙΙα, αυτό αναφέρθηκε πάντοτε στα τιμολόγια της προφεύγουσας, όπως προκύπτει, παραδείγματος χάρη, από τιμολόγια της 14ης Ιανουαρίου, που προσαρτήθηκε στην ανταπάντησή της.

Σχετικά με την υπόθεση Schlafhorst, στην οποία η «σύμβαση πλαίσιο» είχε υπογραφεί πριν από την 24η Ιουνίου 1981, η *Eisen AG* παρατηρεί ότι αν η γενική απόφαση 1836/81/ΕΚΑΧ ήταν δυνατό να επηρεάσει τους όρους σύμβασης που είχε συναφθεί προ της θέσεώς της σε ισχύ, ένα τέτοιο αναδρομικό αποτέλεσμα θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου και θα συνιστούσε παρέμβαση στις θεμελιώδεις αρχές του αστικού δικαίου των κρατών μελών, δηλαδή σε έναν τομέα στον οποίο η Επιτροπή δεν έχει καμιά απολύτως αρμοδιότητα. Η αναγνώριση αναδρομικής ισχύος στην απόφαση θα οδηγούσε σε παράλογα αποτελέσματα καθόσον ένας ιδιώτης, δημοσιεύοντας τον τιμοκατάλογό του, θα μπορούσε να αντικαθιστά με τις τιμές του τιμοκαταλόγου τις σταθερές τιμές που έχουν συμφωνηθεί στις ήδη υφιστάμενες συμβάσεις.

Η *Επιτροπή* αφού υπενθύμισε ότι κατά τη γνώμη της καμιά από τις επίδικες συμβάσεις δεν είναι αληθινή «σύμβαση πλαίσιο» προσθέτει ότι εν πάση περιπτώσει δεν είναι δυνατό να γίνεται επίκληση μιας «σύμβασης-πλαισίου» για παραδόσεις που έγιναν ύστερα από την ημερομηνία που η προσφεύγουσα δημοσίευσε τον τιμοκατάλογό της. Πράγματι, η απόφαση 1836/81/ΕΚΑΧ, της οποίας η ημερομηνία λήξεως ισχύος είχε αρχικά προσδιορισθεί για τις 30 Ιουνίου 1982, ήταν μέτρο αντιμετώπισης κρίσεως, το οποίο είχε περιορισμένη διάρκεια και ως εκ τούτου θα έχανε κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα αν δεν έδινε τη δυνατότητα άμεσης παρέμβασης στην αγορά. Κατά την Επιτροπή, αν οι έμποροι χάλυβα μπορούσαν να επικαλούνται τις τιμές που είχαν ορίσει σε μεσοπρόθεσμες ή

μακροπρόθεσμες συμβάσεις (από 3-12 μήνες) και που είχαν συναφθεί πριν από την απόφαση, θα μπορούσαν να αποφύγουν την εφαρμογή της. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ ορίζουν με τρόπο πολύ σαφή ότι η απόφαση αυτή έπρεπε αναγκαστικά, λόγω της κρίσεως, να παρεμβαίνει, επίσης, και σε ήδη υφιστάμενες συμβάσεις.

6) Ως προς την παράβαση του άρθρου 15 της γενικής απόφασης

Κατά την *Eisen AG*, η παράβαση του άρθρου 15 της γενικής απόφασης είναι δυνατό να εκτιμηθεί τόσο από την άποψη της μη τήρησης της υποχρέωσης αιτιολόγησης όσο και από την άποψη της παράβασης διάταξης του ουσιαστικού δικαίου. Η μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση αιτιολόγησης συνάγεται από το γενονός ότι το άρθρο 15 προβλέπει την επιβολή προστίμων για την παράβαση των άρθρων 2 έως 14 συμπεριλαμβανομένου της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ, ενώ η Επιτροπή, αναφερόμενη γενικά σ' αυτό το άρθρο δεν επισήμανε ποιες είναι οι διατάξεις τις οποίες θεωρείται ότι η προσφεύγουσα είχε παραβεί.

Η παράβαση του άρθρου 15, ως διάταξης ουσιαστικού δικαίου συνίσταται στο γεγονός ότι το άρθρο αυτό δεν αναφέρει ως χωριστή παράβαση τις «υποτιμολογήσεις συγκριτικά με τις τιμές που αναγράφονται στο δικό της τιμοκατάλογο» δηλαδή συμπεριφορά επί της οποίας η Επιτροπή στήριξε την απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρχε καμιά πιθανότητα παρανόησης εκ μέρους της προσφεύγουσας όσον αφορά τη φύση των παραβάσεων που της προσάπτονται και ότι, άλλωστε, η προσφεύγουσα δεν δυσκολεύτηκε προφανώς καθόλου να κατανοήσει την έννοια των αιτιάσεων που της κοινοποιήθηκαν. Όσον αφορά, ειδικά, την «έκπτωση επί των ιδίων της τιμοκαταλόγων», πράγμα το οποίο δεν αναφέρεται σε καμιά συγκεκριμένη διάταξη, η έκπτωση αυτή ισοδυναμεί αναγκαστικά με μη τήρηση σε ορισμένες περιπτώσεις αυτών των τιμοκαταλόγων και, επομένως, με την παράβαση που προβλέπει το άρθρο 8 της γενικής απόφασης, δηλαδή την εφαρμογή άνισων όρων σε συγκρίσιμες συναλλαγές.

γ) Ως προς την παραβίαση των δικαιωμάτων υπεράσπισης, ιδίως του δικαιώματος ακροάσεως

Κατά την *Eisen AG*, η Επιτροπή παραβίασε αυτό το δικαίωμα καθόσον προτού να εκδώσει την επιβάλλουσα το πρόστιμο απόφαση δεν επέστησε την προσοχή της προσφεύγουσας στο ότι δεν σκόπευε να προβεί σε έρευνα σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα που πρόβαλε και πρότεινε η προσφεύγουσα προς αντίκρουση της κατηγορίας.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι, παρέχοντας στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να αναπτύξει προφορικά τις απόψεις της, έκανε περισσότερα απ' όσα επιτάσσει το άρθρο 36, το οποίο της επιβάλλει απλώς «να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του». Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα αποποιήθηκε αυτή την πρόσκληση, για το λόγο και μόνο ότι η Επιτροπή δεν έκρινε αναγκαίο να προβεί σε βαθύτερη εξέταση ορισμένων σημείων, δεν δικαιούται πλέον να επικαλείται, εκ των υστέρων, παραβίαση του δικαιώματος ακροάσεως.

Β — Ως προς την παραβίαση της συνθήκης και των σχετικών με την εφαρμογή της κανόνων δικαίου

α) Ως προς την παραβίαση του άρθρου 15 της συνθήκης ΕΚΑΧ

Η *Eisen AG* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να αιτιολογήσει προσηκόντως την απόφασή της, παρέβη το άρθρο 15 της συνθήκης ΕΚΑΧ, σύμφωνα με το οποίο «οι αποφάσεις, συστάσεις και γνώμες της Ανωτάτης Αρχής αιτιολογούνται . . .».

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι αν η απόφασή της έχει προσηκόντως αιτιολογηθεί — πράγμα που όπως πιστεύει το έχει ήδη αποδείξει στο πλαίσιο άλλων λόγων που αφορούσαν την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως — τότε δεν τίθεται θέμα παράβασης του άρθρου 15 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

6) Ως προς την παράβαση των άρθρων 47 και 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ και των άρθρων 11 και 14 της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ

Με το λόγο αυτό, η *Eisen AG* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη τα άρθρα 47 και 36 της ΕΚΑΧ και 14 της γενικής απόφασης στο μέτρο που δεν έλαβε υπόψη ότι τα άρθρα αυτά, τα οποία της επιτρέπουν να συγκεντρώνει τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκπλήρωση της αποστολής της και να προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους, της επιβάλλουν, ως εκ τούτου, να ελέγχει όλα τα στοιχεία μιας περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που μπορούν να αποκλείουν την ύπαρξη παράβασης. Το ίδιο ισχύει για το άρθρο 11 της απόφασης, το οποίο επιτρέπει στην Επιτροπή να ζητεί από τους εμπόρους χάλυβα πληροφορίες σχετικά με τις περιστάσεις και τα γεγονότα που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη συμπεριφορά τους.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι όλα τα απαλλακτικά στοιχεία εξετάστηκαν από τις υπηρεσίες της και ότι τελικά απορρίφθηκαν διότι από την εξέταση αποδείχθηκαν αβάσιμα. Δεν είναι δυνατό, επομένως, να της καταλογιστεί ότι δεν έλεγξε τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

Όσον αφορά το άρθρο 11, η διάταξη αυτή δεν υποχρεώνει την Επιτροπή να ζητεί πληροφορίες από τις επιχειρήσεις εφόσον θεωρεί ότι τέτοιες πληροφορίες δεν είναι αναγκαίες.

γ) Ως προς την παραβίαση της γενικής αρχής σύμφωνα με την οποία μια απόφαση δεν μπορεί να θεμελιώνεται επί προδήλων ανακριβιών ούτε να είναι αντιφατική

Κατά την *Eisen AG* η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει προφανείς ανακρίβειες και αντιφάσεις, καθόσον, αφενός, ούτε αμφισβητεί ούτε απορρίπτει το γεγονός ότι οι επίδικες συμβάσεις είχαν συναφθεί πριν αρχίσει να εφαρμόζεται ο τιμοκατάλογος ή ακόμη πριν τεθεί σε ισχύ η απόφαση 1836/81/ΕΚΑΧ, αφετέρου δε, διατείνεται ότι οι συμβάσεις αυτές συνιστούν παράβαση της ανωτέρω απόφασης. Αυτές οι πρόδηλες αντιφάσεις και ανακρίβειες της καθής αποδεικνύουν έλλειψη λογικής.

Η *Επιτροπή* απορρίπτει εξ ολοκλήρου την αιτίαση αυτή υπογραμμίζοντας ότι, από τη στιγμή που δεν ήταν διατεθειμένη να δεχθεί την αναφορά στις «συμβάσεις-πλαίσιο» και στις προγενέστερες συμφωνίες που αναφέρει η προσφεύγουσα, δεν μπορούσε να πάρει άλλη απόφαση εκτός από αυτήν που έλαβε. Επομένως, η στάση της έχει συνέπεια και είναι απαλλαγμένη από κάθε είδους αντίφαση ή παραλογισμό.

Γ — Ως προς την κατάχρηση εξουσίας

Η *Eisen AG* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε την εξουσία επιβολής προστίμου που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 15 της απόφασης 1836/71/ΕΚΑΧ όχι με το σκοπό να καταστείλει παραβάσεις αλλά, αποκλειστικά και μόνο, για να δώσει ένα παράδειγμα, χωρίς να κάνει τον κόπο να διαπιστώσει αν, στην προκειμένη περίπτωση, η επιβολή προστίμου ήταν πράγματι δικαιολογημένη. Εξάλλου, από δημόσιες δηλώσεις υπαλλήλων της Επιτροπής, συνάγεται η πρόθεση εκφοβισμού των εμπόρων χάλυβα, γενικά, ώστε να συμμορφώνονται προς την απόφαση 1836/81/ΕΚΑΧ. Επιπλέον, η παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, οι αντιφάσεις και

οι παραλογισμοί από τους οποίους πάσχει η απόφαση, η παράλειψη έρευνας ως προς τα προταθέντα αποδεικτικά μέσα αντίκρουσης καθώς και η σπουδή και η βιασύνη με τις οποίες κινήθηκε η διαδικασία και εκδόθηκε η απόφαση αποτελούν ισάριθμες ενδείξεις που συνηγορούν για την ύπαρξη κατάχρησης εξουσίας.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι αν η παραδειγματική κύρωση επιβάλλεται στην κατάλληλη περίπτωση, τότε είναι απόλυτα θεμιτό το ενδιαφέρον να «δοθεί ένα παράδειγμα» και ότι, αν ο καθορισμός ενός προστίμου έχει ταυτόχρονα και αποτρεπτικά αποτελέσματα erga omnes, τότε δεν μπορεί παρά να αισθάνεται ικανοποίηση. Όσον αφορά τις ενδείξεις κατάχρησης εξουσίας που η Eisen AG νόμισε ότι μπόρεσε να ανακαλύψει στη στάση της, η Επιτροπή παρατηρεί ότι αυτά αποδεικνύονται απολύτως αβάσιμα, δεδομένου ότι, όπως η Επιτροπή πιστεύει ότι το έχει ήδη εκθέσει με την ευκαιρία προηγουμένων ισχυρισμών, επρόκειτο πραγματικά, στην προκείμενη περίπτωση, για παραβάσεις της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ.

IV — Προφορική διαδικασία

Οι διάδικοι αγόρευσαν κατά τη συνεδρίαση της 18ης Ιανουαρίου 1984.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Φεβρουαρίου 1984.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Ιανουαρίου 1983, η εταιρεία Eisen und Metall Aktiengesellschaft, Gelsenkirchen (στο εξής Eisen AG) άσκησε, δυνάμει των άρθρων 33 και 36, δεύτερη παράγραφος, της συνθήκης ΕΚΑΧ, προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1982, η οποία της επέβαλε πρόστιμο 133 736 DM, δυνάμει του άρθρου 15 της απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ της 3ης Ιουλίου 1981 περί των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων διανομής σχετικά με τη δημοσίευση τιμοκαταλόγων και όρων πωλήσεως καθώς και περί των απαγορευμένων πρακτικών στις επιχειρήσεις αυτές (ΕΕ L 184, σ. 13) ή, επικουρικώς, τη μείωση του εν λόγω προστίμου.

2 Στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται ότι κατά το διάστημα από 14 Οκτωβρίου 1981 έως το τέλος Ιανουαρίου 1982, η Eisen AG πώλησε, επανειλημμένα, λαμαρίνες σε τιμή κατώτερη της προκύπτουσας από τον τιμοκατάλογο που είχε δημοσιεύσει σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση 1836/81, γίνεται δε δεκτό με το πρώτο της άρθρο ότι οι υποτιμολογήσεις αυτές συνιστούν παραβάσεις της τελευταίας αυτής απόφασης.

3 Η Eisen AG, προς στήριξη της προσφυγής της, πρόβαλε τρεις κατηγορίες λόγων, που αναφέρονται, αντίστοιχα:

α) στην παράβαση ουσιώδους τύπου,

β) στην παραβίαση της συνθήκης ΕΚΑΧ και των σχετικών με την εφαρμογή της κανόνων δικαίου,

γ) στην κατάχρηση εξουσίας.

4 Ο πρώτος από τους λόγους, ο οποίος αφορά την παράβαση ουσιώδους τύπου, αναφέρεται στην υποχρέωση αιτιολόγησης. Κατά την Eisen AG, η Επιτροπή δεν έλαβε πράγματι υπόψη της ότι στην προκείμενη περίπτωση δεν συνέτρεχαν όλες οι προϋποθέσεις που απαιτούνταν για την επιβολή προστίμου, έτσι ώστε η προσβαλλόμενη απόφαση να στερείται ταυτόχρονα ερείσματος και επαρκούς αιτιολογίας.

5 Σχετικά με το θέμα αυτό, η Eisen AG ισχυρίζεται, πρώτον, ότι όλες οι επίδικες συναλλαγές έγιναν σε εκτέλεση «συμβάσεων-πλαισίου» που είχαν συναφθεί με ορισμένες επιχειρήσεις, ιδίως τις εταιρείες Markmann, Schlafhorst, Claas και Bergbau πριν από τις 15 Σεπτεμβρίου 1981, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που είχε ορίσει η Επιτροπή για τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων των εμπόρων χάλυβα.

6 Η Επιτροπή αμφισβητεί, πρώτον, ότι οι μνημονευόμενες από την Eisen AG συμφωνίες έχουν το χαρακτήρα «συμβάσεων-πλαισίου». Εξάλλου, φρονεί ότι, και αν ακόμα υποτεθεί ότι επρόκειτο, στην προκείμενη περίπτωση, για πραγματικές «συμβάσεις-πλαίσιο», οι διατάξεις της απόφασης 1836/81, η οποία ήταν μέτρο περιορισμένης χρονικής διάρκειας για αντιμετώπιση κρίσεως, έπρεπε αναγκαστικά να ισχύουν άμεσα και στις ήδη υφιστάμενες συμβάσεις, ώστε να αποφευχθεί η απώλεια κάθε πρακτικής αποτελεσματικότητας της απόφασης αυτής με την εφαρμογή τιμών που είχαν καθοριστεί σε προϋφιστάμενες μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες συμβάσεις.

7 Παρατηρείται, σχετικά, ότι μέτρα οικονομικής πολιτικής που ελήφθησαν, όπως στην προκείμενη περίπτωση, για αντιμετώπιση κατάστασης σοβαρής διαταραχής στην αγορά, δεν μπορούν να πετύχουν το στόχο τους παρά μόνο αν παραγάγουν αμέσως το αποτέλεσμά τους.

8 Άλλωστε, μια τέτοια αξίωση έχει διατυπωθεί ρητά στην τρίτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 1836/81, όπου υπογραμμίζεται ότι η αγορά χάλυβα εξακο-

λουθεί να επηρεάζεται σοβαρά από την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης και ότι προκειμένου να δημιουργηθούν ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες για την απαραίτητη αναδιάρθρωση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα «είναι απόλυτα αναγκαίο να ληφθούν αμέσως μέτρα όσον αφορά τις τιμές πωλήσεως του χάλυβα· ότι η ενέργεια αυτή επιβάλλεται επειγόντως σε περίπτωση κρίσεως».

9 Υπενθυμίζεται σχετικά ότι η απόφαση 1836/81 ελήφθη, όπως επίσης προκύπτει από τις αιτιολογικές της σκέψεις, λόγω της ανάγκης «να ληφθούν πολύ βραχυπρόθεσμα μέτρα για την εξυγίανση της αγοράς χάλυβα, ώστε να επιτευχθεί η αύξηση των τιμών που είναι αναγκαία για την αποφυγή οικονομικών καταστροφών». Έτσι, η υποχρέωση να δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις διανομής τους τιμοκαταλόγους τους και να μην πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμές κατώτερες από τις τιμές του τιμοκαταλόγου, αποτελεί τη μέθοδο που επέλεξε ο κοινοτικός νομοθέτης προκειμένου να θέσει άμεσο τέρμα στη χορήγηση ατομικών εκπτώσεων και στους άνισους όρους πώλησης, που είναι αποτέλεσμα αυτών των εκπτώσεων και να συντελέσει, κατ' αυτό τον τρόπο, στην άνοδο του γενικού επιπέδου τιμών.

10 Από αυτό έπεται ότι οι διατάξεις της απόφασης 1836/81 πρέπει να εφαρμόζονται σ' όλες τις πραγματοποιούμενες μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης αυτής συναλλαγές και να υπερισχύουν, επίσης, ενδεχομένως, των τυχόν υποχρεώσεων που απορρέουν από προϋφιστάμενες συμφωνίες-πλαίσιο.

11 Η Eisen AG ισχυρίστηκε περαιτέρω ότι οι συναλλαγές που έγιναν με την εταιρεία Markmann πρέπει να θεωρηθούν ως μη συγκρίσιμες συναλλαγές, ειδικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ, της απόφασης 1836/81. Πράγματι, πρόκειται για συναλλαγές των οποίων τα ουσιώδη εμπορικά τους χαρακτηριστικά, εκτός από τα προβλεπόμενα στα στοιχεία α και β της ίδιας παραγράφου, διαφέρουν ουσιωδώς από τα χαρακτηριστικά των υπολοίπων εμπορικών της συναλλαγών. Προς στήριξη αυτής της άποψης, ισχυρίστηκε ότι η εταιρεία Markmann αγοράζει τακτικά απ' αυτήν τις ποσότητες προϊόντων της κατηγορίας Ια) (υλικό πρώτης διαλογής) που η προσφεύγουσα, έμπορος παλαιών σιδηρικών, είναι καμιά φορά αναγκασμένη να αγοράζει προκειμένου να αποκτήσει προϊόντα της κατηγορίας ΙΙα) (υλικό δεύτερης διαλογής ή υποβαθμισμένο), τα οποία αποτελούν το κύριο αντικείμενο της εμπορικής της δραστηριότητας.

12 Η Επιτροπή εκφράζοντας ταυτόχρονα αμφιβολίες σχετικά με τη δήλωση της Eisen AG ότι είναι έμπορος κυρίως υλικού της κατηγορίας ΙΙα, παρατήρησε πως

το γεγονός ότι η Markmann είναι για την προσφεύγουσα ένας ιδιαίτερα αξιόπιστος και τακτικός πελάτης δεν μπορεί να προσδώσει στις συναλλαγές της με την εταιρεία αυτή ειδικό χαρακτήρα κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης.

13 Πρέπει, καταρχάς, να διευκρινιστεί, σχετικά με την αναφορά στο μικρό ποσοστό χάλυβα πρώτης διαλογής που εμπορεύεται η προσφεύγουσα, ότι, και αν ακόμα είχε αποδειχθεί ότι οι συναλλαγές επί προϊόντων της κατηγορίας Ια δεν συνιστούν παρά αρκετά μικρό τμήμα του συνόλου των συναλλαγών της Eisen AG, αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο ειδικός χαρακτήρας μιας συναλλαγής, κατά την έννοια του άρθρου 9, μπορεί να προκύπτει αποκλειστικά και μόνο από σύγκριση μεταξύ συναλλαγών επί προϊόντων της κατηγορίας Ια που είναι τα μόνα για τα οποία η απόφαση 1836/81 προβλέπει την υποχρέωση δημοσίευσης τιμοκαταλόγου.

14 Παρατηρείται περαιτέρω ότι το γεγονός και μόνο ότι η Markmann αγοράζει από την Eisen AG υλικό της κατηγορίας Ια συχνότερα απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις, όπως η Claas και η Schlafhorst, στις οποίες η ίδια η προσφεύγουσα ομολογεί ότι έχει πωλήσει χάλυβα πρώτης διαλογής, δεν μπορεί να προσδώσει στις συναφθείσες με τη Markmann συμβάσεις εμπορικά χαρακτηριστικά ουσιωδώς διάφορα από εκείνα των συμβάσεων που έχει συνάψει με τις άλλες επιχειρήσεις. Εξάλλου, το γεγονός ότι οι σχέσεις της με τη Markmann ήταν τακτικές θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη με τη χορήγηση έκπτωσης τακτικού πελάτη, πράγμα που δεν απαγορεύει καθόλου η απόφαση 1836/81, αρκεί να έχει δημοσιευτεί στον τιμοκατάλογο.

15 Τέλος, η Eisen AG υποστηρίζει ότι οι συμβάσεις πωλήσεως που συνήψε με την επιχείρηση Bergbau καλύπτονται από τη διάταξη του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο 6, καθόσον οι παραδόσεις που έγιναν βάσει αυτών των συμβάσεων πωλήσεως είχαν, στην πραγματικότητα, ως αντικείμενο λαμαρίνες δεύτερης διαλογής και, επομένως, προϊόντα που δεν είναι «όμοια ή ομοειδή» με τα παραδοθέντα στο πλαίσιο άλλων συναλλαγών. Αυτό κατέστη δυνατό λόγω του γεγονότος ότι η Bergbau χρησιμοποιούσε τα προϊόντα αυτά σε χρήσεις για τις οποίες ορισμένα χαρακτηριστικά στα οποία οφείλεται η διαφορά μεταξύ χάλυβα πρώτης και δεύτερης διαλογής δεν έχουν σημασία.

16 Από τη «σύμβαση-πλαίσιο» της 3ης Απριλίου 1981 προκύπτει ότι η συμφωνία με τη Bergbau αφορά την παράδοση «λαμαρινών ποιότητας χάλυβα 37, σύμφωνα με

DIN 17100, πρώτης διαλογής». Η σύμβαση αυτή προβλέπει, επιπλέον ρητώς τα εξής: «Για κάθε λαμαρίνα ποιότητας R St 37-2, σας παρακαλούμε να επισυνάπτετε κατά την παράδοση πιστοποιητικά εργοστασίου σύμφωνα με DIN 50049/2.1 ή αποδεικτικό ελέγχου σύμφωνα με DIN 50049/2.2. Στο εξής δεν θα γίνονται δεκτές παραδόσεις χωρίς αποδεικτικό ελέγχου».

17 Όλες οι παραγγελίες και οι επιβεβαιώσεις παραγγελιών που έχουν κατατεθεί στη δικογραφία από την προσφεύγουσα περιέχουν ρητή αναφορά στα ποιοτικά πρότυπα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (κανόνες DIN). Αν τα τιμολόγια δεν αναφέρουν τους κανόνες DIN, πάντως παραπέμπουν στις επιβεβαιώσεις παραγγελίας, οι οποίες αναφέρονται ρητά στους κανόνες αυτούς.

18 Υπ' αυτές τις συνθήκες δεν είναι επομένως δυνατό να συναχθούν από τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί στη δικογραφία στοιχεία που να επιτρέπουν να λεχθεί με βεβαιότητα ότι οι συναλλαγές μεταξύ Eisen AG και Bergbau αφορούσαν προϊόντα δεύτερης διαλογής.

19 Πρέπει άλλωστε να υπομνηστεί ότι, δυνάμει του άρθρου 7 της απόφασης 1836/81, οι έμποροι χάλυβα υποχρεούνται, όταν πωλούν προϊόντα δεύτερης διαλογής, να αναφέρουν στα τιμολόγια το λόγο υποβάθμισης ή τους λόγους κατάταξης του προϊόντος ως προϊόντος δεύτερης διαλογής.

20 Η Eisen AG δεν μπόρεσε να εξηγήσει γιατί συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο ο οποίος, αφενός, συνιστούσε παράβαση του άρθρου 7, ικανή να επισύρει την ποινή προστίμου και αφετέρου την εμπόδιζε να επικαλεστεί τα τιμολόγιά της για να αποδείξει ότι το υλικό που είχε πωλήσει δεν υπαγόταν στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης 1836/81. Η αναφορά τεχνικών δυσχερειών στην ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων δεν μπορεί εν πάση περιπτώσει να δικαιολογήσει παράβαση της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης.

21 Η Eisen AG, προκειμένου να αποδείξει ότι, παρόλον ότι τα τιμολόγια αναφέρονταν ρητά σε υλικό πρώτης διαλογής, υφίστατο μεταξύ αυτής και της Bergbau σιωπηρή συμφωνία κατά την οποία η τελευταία ήταν πρόθυμη να δέχεται προϊόντα κατηγορίας ΙΙα αντί προϊόντων κατηγορίας Ια, δήλωσε ότι το υλικό

που προμήθευε στη Bergbau εισαγόταν πάντα από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και, επομένως, ήταν δεύτερης διαλογής. Πράγματι, κατά την Eisen AG το υλικό αυτό δεν συμφωνεί με τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τους κανόνες τυποποίησης (κανόνες DIN) της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, μολονότι οι εμπορικές αρχές της χώρας εξαγωγής το αναφέρουν πάντοτε στα τιμολόγιά τους ως προϊόν πρώτης διαλογής.

22 Όσον αφορά το βάσιμο αυτού του επιχειρήματος δεν είναι ανάγκη να εξεταστούν τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που προέρχεται από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Πράγματι, άλλα στοιχεία αρκούν για να συναχθεί ότι το υλικό που παράδωσε η Eisen AG στην Bergbau υπαγόταν κανονικά στην κατηγορία Ια.

23 Σχετικά, παρατηρείται, πρώτα απ' όλα, ότι σε αρκετές περιπτώσεις κατά την ελεγχθείσα από τους ελεγκτές της Κοινότητας περίοδο η Eisen AG προμήθευσε στην Bergbau υλικό κατηγορίας ΙΙα, αναγράφοντας κάθε φορά ρητά στο τιμολόγιο ότι επρόκειτο για «ειδική παρτίδα» (βλ. τιμολόγια 40/32749 της 10. 12. 1981 40/32808, 40/32809 και 40/32810 της 16. 12. 1981, 40/32895 της 21. 12. 1981, 40/30037 της 11. 1. 1982 και 40/30076 της 14. 1. 1982). Οι διευκρινίσεις αυτές δεν θα ήταν αναγκαίες αν όπως διατείνεται η Eisen AG, η Bergbau είχε σιωπηρά δεχθεί παραδόσεις υλικού δεύτερης αντί πρώτης διαλογής. Από αυτά προκύπτει, επομένως, το συμπέρασμα ότι στις περιπτώσεις όπου δεν υπήρχαν παρόμοιες διευκρινίσεις είχε παραδοθεί υλικό πρώτης διαλογής.

24 Επιπλέον, όσον αφορά ειδικότερα το χάλυβα προέλευσης Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας, μπορεί να παρατηρηθεί, βάσει των πινάκων αποθεμάτων που προσκόμισε η προσφεύγουσα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, ότι οι κωδικοί αριθμοί εμπορευμάτων που έχουν δοθεί σ' αυτά τα προϊόντα δεν αναγράφονται ποτέ στα αμφισβητούμενα τιμολόγια έτσι ώστε να φαίνεται ότι αποκλείεται να έχει παραδώσει η Eisen AG στην Bergbau υλικό προέλευσης Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

25 Βάσει των προηγουμένων σκέψεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι συντρέχουν οι απαιτούμενες για την επιβολή προστίμου προϋποθέσεις και ότι πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί ο λόγος που στηρίζεται στην έλλειψη αυτών των προϋποθέσεων.

26 Με το δεύτερο λόγο, που αφορά επίσης την έλλειψη αιτιολογίας, η Eisen AG υποστήριξε ότι η Επιτροπή δεν επισήμανε τις διατάξεις που παραβίασε η προσφεύγουσα, αλλά περιορίστηκε στο να αναφερθεί, γενικά, στο άρθρο 15 της απόφασης 1836/81, το οποίο, στην πρώτη παράγραφο, προβλέπει ότι «στους εμπόρους χάλυβα, που παραβαίνουν τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 13 συμπεριλαμβανομένου, επιβάλλονται πρόστιμα ύψους ίσου με το διπλάσιο της αξίας των αντικανονικών πωλήσεων».

27 Είναι μεν αληθές ότι η αιτιολογία της απόφασης είναι πράγματι αρκετά συνοπτική, πρέπει όμως να υπομνηστεί ότι, με τη γνωστοποίηση των αιτιάσεων της 16ης Αυγούστου 1982, προσάπτεται στην Eisen AG ότι προέβη σε «υποτιμολογήσεις» σε σχέση με τον τιμοκατάλογό της και ότι αυτό ισοδυναμεί με την κατηγορία ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση εφήρμοσε άνισους όρους στο πλαίσιο συγκρίσιμων συναλλαγών, δηλαδή ότι συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο που επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 8. Η υποτιμολόγηση σε σχέση με το δημοσιευθέντα τιμοκατάλογο συνεπάγεται, πράγματι, αναγκαστικά, ένα στοιχείο ανισότητας έναντι των συναλλαγών που έγιναν βάσει των τιμών που αναγράφονται στον τιμοκατάλογο.

28 Εξάλλου, είναι φανερό ότι η προσφεύγουσα δεν παρανόησε καθόλου τη φύση της αιτίασης, όπως αποδεικνύεται από τις παρατηρήσεις της της 20ής Σεπτεμβρίου 1982 σε απάντηση στη γνωστοποίηση των αιτιάσεων, όπου επικαλείται τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των επίδικων συναλλαγών.

29 Πρέπει, επομένως, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η αποδιδόμενη στην Eisen AG παράβαση προκύπτει σαφώς από το σύνολο των αιτιάσεων που της γνωστοποιήθηκαν και από την απόφαση και ότι, ήδη κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η προσφεύγουσα είχε απολύτως κατανοήσει τη σημασία της αιτίασης που της είχε γνωστοποιηθεί.

30 Στο πλαίσιο των λόγων που αφορούν την παράβαση ουσιώδους τύπου, η Eisen AG υποστήριξε ακόμα ότι η Επιτροπή παραβίασε τα δικαιώματα υπεράσπισης, καθόσον κατά τη διαδικασία που κατέληξε στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν επέστησε την προσοχή της προσφεύγουσας επί της προθέσεώς της να μην εξετάσει τα αποδεικτικά μέσα που είχε προβάλει και προτείνει η προσφεύγουσα προς αντίκρουση της αιτίασης.

31 Η Επιτροπή απάντησε ότι το άρθρο 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ της επιβάλλει, πριν χωρήσει σε χρηματικές κυρώσεις ή καθορίσει χρηματικές ποινές, «να παράσχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του». Παρέ-

χοντας στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να καταθέσει γραπτές παρατηρήσεις, η Επιτροπή εκπλήρωσε αυτή την υποχρέωση.

32 Από τη διατύπωση του άρθρου 36 προκύπτει ότι η προαναφερθείσα υποχρέωση δεν πρέπει να λαμβάνεται με την έννοια ότι επιβάλλεται στην Επιτροπή η υποχρέωση να παρουσιάζει αντεπιχειρήματα στα μέσα υπεράσπισης του ενδιαφερόμενου. Το ανωτέρω άρθρο εξασφαλίζει τα δικαιώματα υπεράσπισης παρέχοντας στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να παρουσιάσει τα μέσα υπεράσπισής του. Δεν είναι δυνατό να απαιτηθεί από την Επιτροπή να απαντά στα μέσα αυτά ή να προβαίνει σε εξέταση των μαρτύρων που προτείνει ο ενδιαφερόμενος, εφόσον κρίνει ότι η έρευνα της υπόθεσης ήταν επαρκής. Κάτι τέτοιο θα συνεπαγόταν πράγματι τον κίνδυνο να επιβαρύνεται σημαντικά και να παρατείνεται η διαδικασία για τη διαπίστωση μιας παράβασης. Ο λόγος, επομένως, πρέπει να απορριφθεί.

33 Επικαλούμενη λόγους σχετικούς με παράβαση της συνθήκης ΕΚΑΧ και των διατάξεων της απόφασης 1836/81, η Eisen AG προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη ορισμένους κανόνες ουσιαστικού δικαίου.

34 Ενόψει των προηγουμένων σκέψεων πρέπει να απορριφθεί, καταρχάς, ο λόγος που στηρίζεται στη φερομένη παράβαση του άρθρου 15 της συνθήκης ΕΚΑΧ, κατά το οποίο όλες οι αποφάσεις της Ανωτάτης Αρχής πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Όπως έχει ήδη εκτεθεί, δεν συντρέχει, πράγματι, κανένας λόγος που να δικαιολογεί τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν ήταν αιτιολογημένη.

35 Όσον αφορά την παράβαση του άρθρου 15 της απόφασης 1836/81, έχει ήδη λεχθεί ότι η διαπιστωθείσα από την Επιτροπή παράβαση δεν είναι «η υποτιμολόγηση των αναγραφόμενων στους τιμοκατάλογους τιμών» αυτή καθαυτή, αλλά το γεγονός ότι προέβη σε συναλλαγές με άνισους όρους, που προκύπτει αναγκαστικά από την υποτιμολόγηση. Το επιχείρημα, κατά το οποίο η υποτιμολόγηση δεν προβλέπεται από το άρθρο 15 ως αυτοτελής παράβαση, είναι, επομένως αβάσιμο.

36 Ως προς τα άρθρα 36 και 47 της συνθήκης ΕΚΑΧ και 11 και 14 της απόφασης 1836/81, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι διατάξεις αυτές παρέχουν στην Επιτροπή εξουσίες έρευνας και ελέγχου των οποίων μπορεί να κάνει χρήση όταν το κρίνει αναγκαίο για να αποδείξει την ύπαρξη παράβασης. Δεν είναι υποχρεωμένη να

κάνει έρευνες ή να ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες παρά μόνο εφόσον κρίνει ότι τα στοιχεία που ήδη διαθέτει δεν είναι ακόμα επαρκή προς απόδειξη της παράβασης. Δεν μπορεί επομένως να διαπιστωθεί παράβαση αυτών των διατάξεων χωριστά από το ζήτημα αν ήταν θεμελιωμένη η επιβάλλουσα το πρόστιμο απόφαση. Η καταφατική απάντηση στο τελευταίο αυτό ερώτημα, όπως στην προκείμενη περίπτωση, συνεπάγεται, αυτομάτως, και απόρριψη των λόγων περί παραβάσεως των προαναφερθέντων άρθρων.

37 Όσον αφορά τέλος το λόγο περί καταχρήσεως εξουσίας, πρέπει να παρατηρηθεί ότι βάσει των προαναφερθεισών σκέψεων πρέπει να απορριφθεί και αυτός ο λόγος κατά το μέτρο που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο για αναπόδεικτες παραβάσεις.

38 Κατά το μέτρο που ο ισχυρισμός στηρίζεται στη δήλωση ότι το ποσό του προστίμου ορίστηκε σε πολύ μεγάλο ύψος για λόγους γενικής πρόληψης, αρκεί η υπόμνηση ότι στην ίδια απόφαση αναφέρεται ρητά ότι «το ύψος του προστίμου πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να αρκεί για να αποτρέψει την επιχείρηση από του να κάνει νέες υποτιμολογήσεις».

39 Η επιβολή προστίμου, ως κυρώσεως παράνομης συμπεριφοράς και προς το σκοπό αποτροπής του ενδιαφερομένου να επαναλάβει την παράβασή του, είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η κύρωση μπορεί να ενεργεί επίσης και ως γενική πρόληψη.

40 Υπ' αυτές τις συνθήκες πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι από την εξέταση αυτού του λόγου δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε κατάχρηση εξουσίας. Συνεπώς, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

41 Επικουρικώς, η Eisen AG ζήτησε τη μείωση του ποσού του προστίμου.

42 Παρατηρείται σχετικά ότι τα μέτρα εξυγίανσης της αγοράς χάλυβα αφορούν κατά πρώτο λόγο τους παραγωγούς και ότι ο ρόλος των εμπόρων, στη διαδικασία εξυγίανσης αυτής της αγοράς, μολονότι σημαντικός, είναι δευτερεύων συγκριτικά με το ρόλο των παραγωγών.

43 Στην περίπτωση, επομένως, παράβασης από έμπορο, το γεγονός ότι ο τελευταίος δεν μπορεί να ασκήσει παρά μικρή επίδραση στην κατάσταση της αγοράς αποτελεί περιστατικό που ελαφρύνει τη βαρύτητα της παράβασης.

44 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η επιβολή πολύ υψηλού προστίμου δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί παρά μόνο από περιστάσεις που θα αποδείκνυαν ότι η διαπραχθείσα από τον έμπορο παράβαση ήταν ιδιαίτερα βαρεία, πράγμα που εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει.

45 Δεδομένου ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε την επιβολή στην Eisen AG προστίμου ίσου προς τα 110 % των υποτιμολογήσεων αναφέροντας απλώς, ότι «το ύψος του προστίμου πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να αρκεί για να αποτρέψει την επιχείρηση από του να κάνει νέες υποτιμολογήσεις», πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ποσοστό αυτό, στην προκείμενη περίπτωση, δεν είναι δικαιολογημένο.

46 Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις και τη συμπεριφορά της Eisen AG στο σύνολό της, κρίνει ότι πρέπει να μειωθεί το ποσό του προστίμου στο μισό, ώστε να περιοριστεί έτσι στα 66 868 DM.

Επί των δικαστικών εξόδων

47 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ορίζει το ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου σε 66 868 DM.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Koopmans Bahlmann

Pescatore O'Keeffe Bosco

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Μαΐου 1984.

Ο γραμματέας
κ.α.α.

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματέας

Ο πρόεδρος του τέταρτου τμήματος

T. Koopmans

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PIETER VERLOREN VAN THEMAAT ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Εισαγωγή

Η προσφυγή που ασκήθηκε από την εταιρεία Eisen und Metall AG και την οποία πρέπει να εξετάσουμε σήμερα, στρέφεται κατά αποφάσεως της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1982 η οποία της επέβαλε πρόστιμο. Η απόφαση αυτή βασίζεται στο άρθρο 15 της γενικής απόφασης 1836/81/ΕΚΑΧ. Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

1. την ακύρωση του προστίμου ύψους 133 736 γερμανικών μάρκων (DM) που της επιβλήθηκε, επικουρικώς δε μείωση του ποσού του προστίμου αυτού,

2. την ακύρωση των άρθρων 1 και 2 της απόφασης.

Η προσφεύγουσα στηρίζει την προσφυγή της στους εξής λόγους:

1. παράβαση ουσιώδους τύπου, ανεπαρκής αιτιολόγηση της απόφασης,

2. παραβίαση της συνθήκης ΕΚΑΧ και των σχετικών με την εφαρμογή της κανόνων δικαίου,

3. κατάχρηση εξουσίας.

Πριν προχωρήσω σε περαιτέρω εξέταση των λόγων προσφυγής θεωρώ σκόπιμο να διατυπώσω ορισμένες γενικές παρατηρήσεις επί της υποθέσεως αυτής.

Όπως προκύπτει από το άρθρο 80 της συνθήκης ΕΚΑΧ, οι υποχρεώσεις που προ-

1 — Μετάφραση από τα ολλανδικά.